

Bilancia roka 2018 - 2. časť

Zväzy, členovia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, odpovedali na 3 otázky: 1. Čo pozitívne priniesol rok 2018? 2. Čo negatívne priniesol rok 2018? 3. Aké sú plány, výzvy na rok 2019?

Zväz pestovateľov cukrovej repy

1. Teší nás, že Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka neustále sleduje a monitoruje vývoj krízy vo vertikále cukru a snaží sa nám pomôcť systémovými opatreniami. Za kľúčové systémové opatrenie považujeme zaradenie cukrovej repy medzi citlivé komodity, vďaka čomu bola repa podporená v rámci zelenej nafty a naďalej zostáva aj v projekte Rozvoja rastlinnej a živočíšnej výroby NPPC. Systémové opatrenia dlhodobého charakteru na rozdiel od „ad hoc“ riešení prinesú pokoj a istotu pestovateľom ako aj vlastníkom cukrovarov, pomôžu prežiť krízu a dávajú nádejnú perspektívu pre udržanie tohto strategického odvetvia.

2. V roku 2018 vrcholí kríza s cukrom, ktorá spôsobila dramaticky nízke ceny. Cena cukru od ukončenia platnosti kvótovaného režimu klesla takmer o 30%, v číselnom vyjadrení z hodnoty 490 eur/t na 347 eur/t v septembri 2018. Žiaľ, v novom režime sa nákupné ceny cukrovej repy odvíjajú od predajnej ceny cukru, ktorú pestovatelia nemôžu ovplyvniť.

Pretrvávajúce vysoké teploty spolu s nedostatkom dažďových zrážok spôsobili už druhý rok po sebe podpriemerné úrody cukrovej repy. Tropické dni a noci v júli, auguste a začiatkom septembra ako aj pretrvávajúce teplé dni a noci v mesiacoch september, október a november podporovali výskyt hniloby cukrovej repy.

Už viac rokov za sebou za negatívne stále považujeme aj spoplatnenie závlahovej vody, pričom toto opatrenie je kontraproduktívne vzhľadom na globálne otepľovanie.

3. V roku 2019 očakávame neustálu podporu zo strany štátu v systémovom riešení dopadu nízkych cien cukru na pestovateľov cukrovej repy poskytnutím podpôr prostredníctvom notifikovanej štátnej pomoci cez normatívy spotreby nafty ako aj cez projekt rozvoja rastlinnej a živočíšnej výroby NPPC.

Navrhujeme tiež vytvorenie ďalšieho systémového opatrenia pre cukrovú repu, kde by sa prostredníctvom notifikovanej štátnej pomoci uhrádzala 60 % časť poistenia voči živelným rizikám.

Slovenský cukrovarnícky spolok

1. Pozitívne hodnotíme fakt, že sa udržala úroveň podpory pestovania cukrovej repy zo strany štátu a EÚ a že bola cukrová repa zaradená medzi komodity podporované „zelenou naftou“.

2. Sektor cukor – cukrová repa sa nachádza v kríze. Na nepriaznivú situáciu vplývajú veľmi nízke realizačné ceny cukru na trhu, ktoré trvajú od ukončenia režimu kvót, teda od začiatku októbra 2017. Svetové ceny cukru sú na nízkej úrovni. Negatívne vnímame aj snahy EÚ o znižovanie obsahu pridaných cukrov v potravinách, ktoré nie sú podmienené znižovaním celkového energetického obsahu produktov. Sektoru ubližujú aj v médiách prezentované nekvalifikované a zavádzajúce vyjadrenia o zdravotných rizikách konzumácie cukru.

Ku koncu vegetácie cukrovej repy v r. 2018 boli nepriaznivé poveternostné podmienky. Dlhodobé sucho a vysoké teploty v auguste a počas jesene spôsobili zníženie obsahu cukru v cukrovej repe ako aj rôzne ochorenia ako Cercospora a Macrophomina fazeolina, ktoré majú zásadný vplyv na kvalitu buliev, ich skladovateľnosť a spracovateľnosť, čo značne spomaľuje a predražuje jej spracovanie. Produkcia sa stáva menej efektívnou a viac energeticky a časovo náročnou.

3. Do budúcnosti si prajeme lepšie úrody cukrovej repy ako v súčasnej kampani, rast cien cukru v EÚ ako aj vo svete. Tiež si želáme, aby na Slovensku boli zabezpečené čo najlepšie podmienky pre pestovanie cukrovej repy ako kľúčovej suroviny pre produkciu cukru (v zmysle podpory pestovateľov cukrovej repy - systémové opatrenia). Pozitívna rentabilita jej pestovania je nevyhnutná pre

fungovanie a udržateľnosť celej vertikály cukor – cukrová repa, preto je potrebné situáciu v sektore pozorne sledovať a včas urobiť potrebné opatrenia. Pestovanie cukrovej repy a produkcia cukru by mali byť pre Slovensko prioritnou záležitosťou aj vo vzťahu k zachovaniu sebestačnosti.

Slovenská spoločnosť mlynárov

1. Mlynskému priemyslu sa darilo kvalitou svojej produkcie udržať vysoký podiel na domácej spotrebe mlynských výrobkov a očakáva sa, že sa dosiahne aktívne saldo zahraničného obchodu v pšeničných múkach. Je pozitívne, že domáce mlynské výrobky sú na pulloch obchodných reťazcov, i keď obchodné vzťahy s nimi nie sú jednoduché. Popri tradičných a osvedčených mlynských výrobkoch sa podniky aj v roku 2018 sústreďovali na zabezpečenie moderných výživových požiadaviek spotrebiteľov prostredníctvom inovácie svojich výrobkov.

2. V roku 2018 očakávame pokles výroby pšeničnej a ražnej múky. Je to zapríčinené trvalým znižovaním spotreby obilnín v hodnote múky na obyvateľa v SR od roku 2012 a rastúcou tendenciou dopekania zamrznutého a zo zahraničia dovezeného pečiva a chleba v obchodných reťazcoch. V roku 2018 pokračovala zložitá ekonomická situácia v mlynskom priemysle. Nie vždy sa darí jednotlivým podnikateľským subjektom premietnuť rast cien surovín, ale aj ďalších vstupov do odbytových cien mlynských výrobkov, čo vedie k ich zápornému hospodárskemu výsledku. Aj preto reagovala Slovenská spoločnosť mlynárov na nižšie úrody a trh s obilím (rast cien) v EÚ informáciou, že podniky mlynskeho priemyslu sú nútené rokovať o vyšších cenách múky so svojimi obchodnými partnermi. Táto požiadavka platí aj v súčasnosti. Za určité negatívum možno považovať aj skutočnosť, že značný podiel mlynských výrobkov v obchodných reťazcoch sa predáva za “akciové” (nízke) ceny čo vedie k skreslenej predstave kupujúcich o reálnych výrobných nákladoch mlynárov.

3. V budúcom roku sa budú podnikateľské subjekty v mlynskom priemysle usilovať o skvalitnenie obchodných vzťahov s našimi partnermi najmä s obchodnými reťazcami. Pôjde o to, aby sme ďalej pokročili vo vzájomnej výhodnosti týchto vzťahov a v rešpektovaní objektívnych ekonomických záujmov partnerov, teda aj našich podnikov. Dôležitá bude aj tvorba podmienok pre dostupnosť

zdrojov na efektívnu modernizáciu výrobnotechnickej základne potravinárskeho priemyslu vrátane mlynského odboru.